

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 4. De promissione absentis facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

habeat obligatum. Nam, cum ex dictis ea promissio possit esse acceptata sine illa repromissione, sine qua non stant Sponsalia, recte sequitur, ejusmodi promissionem cum tali acceptatione non facere Sponsalia; sic Castropalaus de Sponsal. p. 5. operis moralis d. 1. p. 2. n. 12.

25. Sequitur 4. quod vir promittens futurum matrimonium, vi talis promissionis maneat obligatus, si mulier promissionem acceptet, esto hæc nec tacite repromittat, in casu, quo promissio non est respectiva, & per modum contractus onerosi, sed absoluta, & liberalis. Ita Gobat in Theol. Experim. tr. 10. n. 20. Nam promissio acceptata promittentem obligat saltem naturaliter, quando est de licita, & possibili, ut constat ex cit. c. qualiter, de Pactis. ibi: *studiosè agendum est, ut ea, que promittuntur, opere compleantur.* Sequitur 5. dictam obligationem non obligare in vi Sponsalium (cum in hoc casu nulla sint) sed solum in vi contractus non onerosi; hic enim claudicare potest, seu ex tantum parte obligare, secus Sponsalia. Sequitur 6. si viro promittente futurum matrimonium sub conditione repromissionis, voluntate ad eam sic restricta, ut aliter obligatus esse nolit, mulier promissionem acceptet cum ea conditione, talem acceptationem esse saltem tacitam repromissionem, indeque confurgere Sponsalia, si cætera non desint: sic enim habetur mutua promissio fururi matrimonii.

26. Cum autem raro contingat, futurum matrimonium promitti absolute, ac merè liberaliter, sed plerumque ac regulariter sub onere repromissionis, ut rectè notat Bonacin. de matr. q. 1. p. 1. n. 7. (nisi aliunde constet de gratuita voluntate promittentis, aut is expressè significet, se purè, ac liberaliter promittere) merito præsumitur, fieri sub ea conditione voluntatem restringente, adeoque talis promissionis acceptationem esse tacitam repromissionem. In dubiis enim præsumendum est, quod communiter fit. Cæterum acceptans sine repromissione (ne censeatur promittentis animum contemere, vel jus ex acceptata illius promissione acquisitum remittere) non debet nimium promissionem differre, sed vel repromittere; vel se declarare, quod non cupiat

promissionis executionem, ut tenet communis.

§. 4.

De promissione absenti facta.

Promissionem futuri matrimonii posse 27. fieri etiam absenti, constat ex cit. c. veniens §. qui Clerici, vel vovent. Et. illam tamen semper esse revocabilem nullo acceptante, constat ex n. 8. quia sic contractus perfectus non est, consequenter ineptus, ut obligationem pariat, non revocabilem à promittente; sic Castropal. de Sponsal. d. 1. p. 3. n. 6. imò ante omnem acceptationem nec promissio dicitur, sed tantum pollicitatio ex n. 3. & constat ex L. absenti i. ff. de Donat. his positris,

28. Quæstio est, an, ut promissio futuri matrimonii absenti facta, promittentem irrevocabiliter obliget, sufficiat, acceptari ab alio nomine absentis? Resp. si puella absenti promittatur matrimonium sub conditione repromissionis, promissionem manere revocabilem ante præstitam repromissionem, vel à puella, vel alio habente ad hoc mandatum speciale. Quia, non posita conditione, vis obligandi ex promissione conditionali suspensa manet, prout colligitur ex c. Veniens §. b. t. ubi dicitur, eum non teneri ad matrimonium perficiendum, qui in mulierem consentit, si Pater ejus suum præstaret assensum, nisi Patris voluntas postmodum accedat; cum illius consensus in alieno arbitrio non habito, sed habendo consistat. Et hoc verum est, licet alius, non habens mandatum speciale, loco absentis acceptet; quia hujus acceptatio non ponit conditionem, sub qua facta est promissio, nec etiam rarihabitionem puellæ prius, quam ei talis promissio innotescat. ut dicemus in seqq.

29. Dubitatur tamen, quid dicendum, quando puellæ absenti promittis futurum matrimonium, animo illi constituendi promissionem merè liberalem? an, si ejus loco promissionem acceptet aliquis, qui pro illa stipulari potest (ut Pater) promissio reddatur irrevocabilis, donec absens, post notitiam promissionis acceptatæ, obligationem remittat? Affirmativam sequitur Sanch. l. 1. hic d. 7. à n. 3. Resp. 1. si promissio facta sit absenti, verbis ad illam

illam directis, ex tali promissione præcise acceptata à Parente absentis, non nasci Sponsalia, quia, cum acceptatio promissionis absolute stare possit sine repromissione per *n. 19.* stare potest cum defectu ejus, sine quo non habentur Sponsalia per *n. 24.*

Resp. 2. idem dicendum esse, licet in dato casu acceptet alius, qui loco absentis generaliter acceptare, vel etiam alias repromittere potest, nisi habeat speciale mandatum in præsentis casu; argumento *c. fin. de Procurat. in 6. ibi: Procurator non aliter censetur idoneus ad matrimonium contrahendum, quam si ad hoc mandatum habuerit speciale.* Quia, cum Parentes, nomine liberorum absentium Sponsalia, vel matrimonia contrahunt, nec Sponsalia, nec matrimonia consurgunt, sine horum consensu, vel ratihabitione, saltem tacitâ eorum, quæ in hoc puncto eorum nomine gesta sunt, ut dicemus in seqq.

30. Dices in *c. sicut, 22. de Spons.* juramentum (consequenter promissio, cui innitebatur) habetur validum, quo quidam juravit Patri, se ducturum ejus filiam; ergo ad valorem sufficit acceptatio talis promissionis facta à parente, prius, quam filia (cujus nomine acceptavit) consentiat, vel acceptationem ratam habeat, licet acceptans non habeat speciale mandatum. Resp. in dato casu promissionem non esse factam puellæ, sed ejus patri directè, ut patet ex casu, ibi: *juravit patri;* consequenter solum sequi, non esse Sponsalia contracta, ante repromissionem, vel ratihabitionem puellæ; sed tantum obligationem respectu Patris, ex vi promissionis, patri factæ, ac ab eodem acceptatæ, quod non negamus, si pater pro suo favore tantum acceptavit; respectu puellæ verò (si acceptavit in ejus favorem) solum sub conditione ratihabitionis securatur.

31. Resp. 3. si dicta promissio facta est præsentis, de absente ducenda in uxorem ex mente promittentis assumpto, ut absentis notam faciat suam voluntatem, & hic stipulando, seu acceptando acquirere possit jus, seu obligationem illi, hæc acceptatione positâ, fieri omnino irrevocabilem à promittente, donec absens intellectâ stipulatione obligationem remittat, sic enim habetur adæquata causa naturalis obliga-

tionis voluntariæ, nimirum promissio legitime acceptata. vide dicenda *n. seq.*

Neque dicas: ergo jus acquiri potest, 32. etiam non volenti. Resp. posse non volenti privativè (non autem non volenti positivè, seu volenti) si consensum præter alium, per quem jure acquirere potest; qualiter possunt omnes illi, de quibus dicemus à *n. 34.*

Resp. 4. si promissio facta sit præsentis de ducenda absente, positâ acceptatione fieri quoque irrevocabilem, absq; consensu, vel remissione illius, in cujus favorem directè acceptata est; nimirum sine consensu Parentis, si hic pro suo favore acceptavit talem promissionem, in quantum ipsi favorabile est, promittentem habere obligatum ad ducendam talem personam absentem, vel absque consensu absentis, si promissio directè acceptata est in absentis favorem. Illius enim est remittere obligationem, cui jus per acceptationem promissionis, absentis factæ, acquisitum est; acquisitum autem est ei, pro quo talis promissio legitime acceptata est. Illud tamen nota: si pater illam promissionem absentis factam pro se acceptet, in quantum sibi favorabilis est, eam sine hujus consensu irrevocabilem manere solum, donec absens, vel expressè, vel tacitè ostendat, se nolle matrimonium cum promittente contrahendum. Hoc enim positò materia parenti promissa non amplius manet ab illo exigibilis, utpote non amplius illi possibilis. vid. Barbof. in *cit. c. sicut 22. de Sponsal. n. 5.* & apud eum Sanch. *l. 1. hic d. 7. n. 32.*

Dubitatur 2. an promissio futuri matrimonii absentis facta, fiat irrevocabilis, si absentis per quemcumq; intimata innotescat, & acceptetur? Resp. probabilius negari; quia promittens non censetur absentis loqui (adeoque promittere) prout exigitur, ad eum ex pacto vel contractu obligandum, nisi per medium à se, & in eum finem assumptum, ut docet Sanch. *l. 1. hic d. 6. n. 19.* & Castropal. *de Sponsal. d. 1. p. 3. n. 4.* sed ex hoc, quod quis promissionem, à promittente factam absentis, præcise audiat, & absentis referat, non habetur, eum esse medium à promittente assumptum in hunc finem, ut per ipsum absentis mentem suam nuntiet; ergo.

Ex

Ex hoc colliges, si quis ultro, aliis audentibus, se resolvat, & polliceatur, se Titium ducturum in uxorem, quin per eos, tanquam medium à se assumptum, absenti loqui, aut mentem suam nuntiare intendat, adhuc promissionem ejus fore revocabilem, licet unus ex presentibus eam acceptet nomine absentis, ut puella referat, & hæc deinde acceptet; talis enim promissio, potius est locutio merè materialis.

In hac materia ulterius quæri potest, an quilibet pro altero stipulari possit, non obligando alterum, sed ei solum acquirendo jus aliquod ex alterius promissione, donatione &c. Resp. Jure Cæsareo non posse alterum alteri stipulari, hoc est, obligationem acquirere, seu pro eo acceptare regulariter, ut habetur §. si quis alii, & §. alteri, Instit. de inutil. stipul. Nec ad stipulandum pro altero sufficere mandatum generale, sed requiri speciale. gloss. scribi absenti. V. habueris, de Præbend. in 6. & ideo, nec fratres pro fratribus stipulari possunt; dixi regulariter. Nam quidam excipiuntur. Hinc Sanch. lib. 1. d. 7. n. 5. probabilius iudicat, matrem pro filii stipulari posse, licet illas non habeat in sua potestate. Idem de Patre pro filio, si stipuletur aliquid, dandum filio, existenti in patria potestate, modò illud dandum, sit ejus generis, ut acquiratur Patri, ut sunt bona profectitia, vel etiam si sint bona Castrensia, modò stipuletur pro filio, ut filio, vel, ut administrator legitimus: non autem tamquam pro extraneo; ita Sanch. cit.

Excipitur etiam Tutor pro pupilla, Curator pro minori, item illi, qui sunt sub aliorum potestate, ut pro his stipulari possint, filius familias pro Patre, servus pro Domino, Monachus pro Monasterio, §. si quis alii. Instit. de inutil. stipul. qui verò sui Juris sunt, non possunt acceptare loco eorum, quibus ex parte subduntur, ut famulus loco Domini, filius, sui Juris factus, loco Patris, Discipulus loco Magistri. Vid. Molinam tom. 2. de Just. iv. 2. d. 264. §. alii verò.

Posse unum pro altero sic stipulari favore pia causa, tenet communior, & verior opinio L. Cajus ff. solut. matr. ubi habetur: favore dotis posse alterum alteri stipulari, causa autem pia tantum favoris habet, quantum dos, ut docet Sanch. cit. n. 10.

Tom. IV.

B

Dices

Quando autem in c. quamquam, de Usuris in 6. non admittitur stipulatio pro altero in restitutione usurarum, ibi propterea constitutum est, quia non tam agebatur de favore causæ, quam de exoneratione conscientie, quod ad officium Parochi pertinet.

Dubitatur 3. an ex stipulatione ejus, qui pro altero stipulari non potest, licet non oriatur obligatio Civilis (hoc est, licet jus ei nullam concedat actionem) oriatur tamen obligatio naturalis, & in foro conscientie? quod idem est, ac quærere, an ex promissione (non acceptata ab absente) in foro conscientie confurgat obligatio implendi? 1. sententia affirmat; cujus auctores videri possunt apud Sanch. cit. n. 17. sed verior est negativa. Nam ex stipulatione invalida, non oritur obligatio etiam naturalis; ea autem stipulatio est invalida (cum ei Lex resistat, illam irritando, ut constat ex §. si quis alii. Instit. de inutil. stipul. ubi dicitur: eum, qui alteri stipulatur, nihil agere; & L. si ita stipulatus §. Chrysofonus, Verf. nullam, ff. de Verb. obligat. dicitur: nullam prorsus oriri obligationem. Et L. certi conditio §. quoniam. verf. nulla; & verf. inutiliter. ff. si cert. petat. talis stipulatio dicitur nulla, & inutilis, & verf. idem quæri. & verf. numerari, sub conditione impossibili stipulari, & alii stipulari, equiparantur; in priori autem casu stipulatio est prorsus nulla, nec obligans naturaliter L. impossibilis ff. de Verb. obligat. ergo & in posteriori.

Ex hoc colliges: si quis, jure non valens stipulari pro altero, tecum stipuletur pro ineundo matrimonio cum Caja, ex tali stipulatione nullam oriri obligationem, etiam naturalem implendi; id quod deducitur ex dictis; nam tali stipulationi jus Civile resistit in reipubl. commodum, & ad lites regulandas, irritam decernit. Et hoc procedit, licet verba stipulationis dirigantur ad præsentem; adhuc enim promittens ante absentis acceptationem, resilire potest. Sic enim promittens, nec præsentem obligatur (quia stipulatio relatè ad illum est nulla) nec absentem, quia iste nondum acceptavit; alterius autem acceptatio pro illo reprobatur, reprobatione stipulationem annullante in potestatem.

36. Dices 1. quando contractus principalis non valet, nec poena etiam adjecta valet. Nam *accessorium sequitur naturam principalis*. Reg. *accessorium de Reg. Jur. in 6.* sed poena valet, quæ adjecta stipulationi alteri pro altero facta, ut dicitur *L. stipulatio ista §. alteri ff. de verb. obligat.* ergo etiam contractus in dato casu. Resp. Majorē esse veram, si ratio, propter quam contractus principalis non valet, etiam militet contra poenam adjectam: non autem fecit, si ster respectu poenæ adjectæ. In casu autem dato stipulatio non valet, quando quis alteri stipulari non potest, quia sua tunc non interest, quæ ratio respectu poenæ adjectæ deficit. Nam, quoad poenam suam interest, cum ad stipulationem pertineat, & solvenda sit ab ipso. Et ideo censent alii, poenam in hoc casu non poni tamquam accessorium stipulationi; sed quasi novum contractum. Et sic utile per inutile non vitiatur.
37. Dices 2. obligatio naturalis oritur ex consensu, *L. Stichum §. naturalis ff. de solut.* hic autem est consensus promittentis, & stipulantis. Resp. Majorem esse veram, *de consensu juridico* (quod idem est;) de consensu non reprobaro per Legem, & cui Lex humana non resistit annullando. Ita Covar. *de pact. 2. §. 4. n. 6.* & hæc spectato jure civili. De jure autem canonico ex stipulatione illius, qui jure pro altero stipulari non potest, nasci obligationem, affirmat Covar. & alii: sed probabilius negat Panormit. *c. inter universos. de Elect.* ex *c. quamquam, de usuris in 6.* ubi dicitur: non posse quemquam alteri acquirere, nisi persona publica sit, ut Notarius, vel Sacerdos Parochialis.
38. Dices 3. ex pacto nudo de jure canonico naturalis oritur obligatio, *c. 1. de pact.* ibi: *in ita pacta suam obtineant firmitatem.* & *c. qualiter, eodem.* ibi: *studiosè agendum est, ut ea, quæ promittuntur, opere compleantur,* stipulatio autem alteri per alterum facta, est pactum, ut docet gloss. *V. in idem L. 1. ff. de pactis.* Resp. majorem esse veram de pacto, cui Lex non resistit. Quando autem quis, qui jure stipulari alteri non potest, pro illo stipulatur, stipulationi ejusmodi resistit Lex, quia tunc ejus non interest, ut diximus *n. 36.*

Si quæras, an, si stipulatio, de qua loquimur, firmetur juramento, sic firmetur, ut retrocedere non liceat, ante absentis acceptionem? Resp. 1. sententiam (quam tenet Barbof in *L. si quis pro eo ff. de fidejuss. n. 12.*) affirmare; secundam autem (quam judico probabiliorē, & dudum secutus sum in materia de contractibus) negare: quia juramentum, pacto adjectum, fortitur naturam primordiale, & conditionem actus, pro quo interponitur. *L. fin. C. de non num. pec. & L. fin. ff. qui satisfacere cogatur.* Actus autem, super quo interponitur, est invalidus utroque jure, ut dictum est. Ergo. Secundo, quia promissio non revocandi promissionem, habet tacitam conditionem, *si acceptetur.* 3. quia, licet DEUS per juramentum vocetur in testem; promissio tamen fit homini sub conditione: *si acceptet;* ergo, si (antequam acceptet homo) promissor suam Sponfionem revocet, nihil agit contra juramentum; cum hoc non liget, nisi postquam promissione acceptata.

Dices: tale juramentum non est contra bonos mores, nec contra bonum commune; ergo servandum est, ut dicitur *c. si verò, de Jurejurand.* quod maximè procedit, si sit juramentum non revocandi promissionem. Resp. ant. verum esse de juramento, quod caret tacita conditione, quæ nondum impleta est, ut colligitur ex *c. quemadmodum, eodem;* juramentum autem, non revocandi promissionem, habet tacitam conditionem, si pactum juramento firmatum acceptetur. Notandum autem, nos loqui de juramento adjecto promissioni factæ homini; si enim juramentum fieret ipsi DEO propter ejus honorem, de promissione aliqua implenda, haberet rationem voti, & revocari non posset. 2. nos loqui de promissione respectiva, non gratuita.

ARTICULUS II.

De sponsalibus, in quantum dicunt promissionem externam.

Cum ex dictis promissio futuri matrimonii debeat esse mutua, utrinque acceptata, & includat repromissionem, seu reciprocam promissionem promittenti factam, rectè sequi videtur, eam oportere verbis,